

Gümüşhane'nin fırıncısı

National Geographic'in

ödüllü fotoğrafçısı

Gümüşhane'de fırın ustası olan Mustafa Zengin'in hayatı diğer fırıncılardan oldukça farklı. Çocukken tanıştığı ve eline aldığı fotoğraf makinesi onda bir tutku yarattı. Asıl işi fırıncılık olmasına rağmen, fotoğrafçılık da yapan Zengin bu konuda hiçbir eğitim almadı. Kendi kendine çalışan ve büyük emek veren Zengin, ulusal ve uluslararası pek çok yarışmada ödül kazandı ve emeğini taçlandırdı. Aldığı ödüllerin en önemlileri ise şöyle: Konya Valiliği 7. Uluslararası Fotoğraf Yarışması Dünya İnançları Kategorisi UPI Gümüş Madalya ödülü; Kahire Uluslararası Fotoğraf Sanatı Dergisi Jüri Özel Ödülü; Safranbolu Belediyesi 16. Altın Safran Ulusal Fotoğraf Yarışması 2015 Kültürel Miras ve Korumacılık Birincilik Ödülü, National Geographic Dergisi 2015 yılı Uluslararası Fotoğraf Yarışması 'İnsan' Kategorisi Birincilik Ödülü.

HABER: SİNEM TOSUN

"Fotoğraf çekmek, insanın aklını, gözünü ve yüreğini aynı hizaya getirmesidir. Bu bir yaşam tarzıdır." diyen Henri Cartier Bresson fotoğraf çekme sanatının ne denli zor, bir o kadar da zevkli bir iş olduğunu anlatıyor. Fotoğraf sanatı; evrende var olan objelerin anlık hallerini ele alan, bunları ışık ve renkleriyle değerlendiren ve teknik özelliklerini durağan olarak kayıt eden bir sanat dalı. Bu özellikleriyle resim sanatına benziyor. Fotoğraf sanatçısının tuvali duyarlı yüzey, fırçası ise lens ve ışıktır. Böyle işler sanatçı sanatını. Fotoğrafçılık bir sanattır ama yalnızca sanat olarak kalmaz sanatçının hayatında. Fotoğrafçılık, dondurduğunuz o kareyi sonsuza dek yaşatmaktır. Hayattan kesitleri zamandan zamana taşıtmaktır büyük bir heyecanla. Sadece bir karesine dahi ne anılar yükleriz. Mazilerin bir yerlerden eksilmiş parçalarını, zamanı ve bizi tamamlar. İşte fotoğrafın tüm inceliklerini bilen, fotoğrafı sanat olmanın ötesine taşıyan, hayatının bir parçası haline getiren biri var aramızda; Gümüşhaneli fotoğraf sanatçısı Mustafa Zengin. "Çocukluğumda Zigana Dağı'nda turistlere çiçek satarak ilk fotoğraf makinemi almıştım. 10-11 yaşlarındaydım." diyerek en büyük silahını eline aldığını ve serüveninin başladığını anlatıyor. Yıllar önce kendi emeğiyle kazandığı ve aldığı fotoğraf makinesi yepyeni bir kapı açar ona. Mesleği olan fırıncılığı da yapar Zengin. Ancak bununla yetinmez, fırıncılık mesleğinin yanında fotoğraf ödülleriyle donatır hanesini.

Ödülleri ise şöyle: 2011 Doğu Karadeniz Belediyeler Birliği Jüri Özel Ödülü, 2012 Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı "Tarım ve İnsan" konulu 4. Ulusal Fotoğraf Yarışması Üçüncülük Ödülü, 2013 Konya Valiliği 7. Uluslararası Fotoğraf Yarışması Dünya İnançları Kategorisi Upi Gümüş Madalya, Konya İl Kültür Müdürlüğü 9. Uluslararası Fotoğraf Yarışması, 2014 Arbella 4. Uluslararası Fotoğraf Yarışması UPI Mansiyon, Mısır Kahire 2nd Cairo International Photographic Art Exhibition – (Cipae 2014 Upi Ribbon), Gaziantep İpekyolu Fotoğraf Sanatı Derneği (GİFSAD) UPI Mansiyon ödülü, Safranbolu Belediyesi 16. Altın Safran Ulusal Fotoğraf Yarışması 2015 Kültürel

Miras ve Korumacılık Birincilik Ödülü; Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi tarafından düzenlenen 4. Ulusal Fotoğraf Yarışması Serbest kategoride Mansiyon Ödülü, National Geographic 2015 Fotoğraf Yarışması İnsan Kategorisi Birincilik Ödülü, National Geographic 2015 Fotoğraf Yarışması Mekan Kategorisi Final ve Kapak Fotoğrafı.

"Bir serüvenin peşine takıldık"

1 Aralık 1980'de Gümüşhane'nin Torul ilçesine bağlı Atalar köyünde dünyaya gelir Mustafa Zengin. Gümüşhane'de büyür, mesleğini yine burada eline alır. Asıl mesleği fırıncılık olan Zengin, fotoğraf sanatına aşık. "Eğer sadece hayatınızı sürdürüyor olmak, helalinden kazanarak ailenizi geçindirmek yeterli ise, fırıncılık tam aradığınız sektör. Ekmek ustalığı her dönemde geçerli olan, yok olmayacak bir meslek. Ancak bu meslekte kendinizi ifade etme şansınız yok. Fotoğraf çekmek benim için bir tutku. Fotoğraf çektiğim zaman kendimi mutlu ve faydalı hissediyorum. O nedenle bir serüvenin peşine takıldık. Artık o nereye sürükler ise biz de oraya gideceğiz." diyor. Ona göre fotoğraf kelimesi dijital anlamda milyonlarca adet 0 ve 1 rakamını kullanarak hayalleri gerçeğe dönüştürmek, anı dondurmak anlamına geliyor. Böyle tanımladığı fotoğrafçılığın sanat mı yoksa rekabet mi olduğuyla ilgili ise şunları söylüyor: "Başlangıç dönemlerim için fotoğrafçılığın rekabet olduğunu düşünüyör, buna inanıyordum. Ancak zaman geçtikçe, kendinizi fotoğrafla ifade etmeye başladıkça rekabet ortadan kalkıyor. İlla ki bir rekabetten söz etmek gerekirse de, rakibiniz kendinizden başkası olmuyor. Rakibiniz kendiniz olursa başarıya ulaşıyorsunuz." Böylece her alanda olduğu gibi fotoğrafçılıkta da nasıl başarılı olunacağına işaret ediyor.

Fotoğrafçılık eğitimi almadan gelen ödüller

Başarıdan başarıya koşan sanatçı bazen tüm gününü fotoğraf çekmekle geçirdiğini söylüyor ve ekliyor: "Her gün izleyebildiğim kadar fotoğraf izliyor, fotoğrafçılık ile ilgili

yaşanan gelişmeleri, teknolojik ilerlemeleri yakından takip etmeye çalışıyorum." Bir tarzının olmadığını belirterek "Hassasiyetlerim, standartlarım, olmazsa olmazlarım ve kurallarım var. Yalnız bunu bir tarz olarak ifade etmek için erken sanırım. Ayrıca; hızlı bir şekilde dönen, sürekli olarak değişen bir dünyada durağan olmak pek de akıllı karı değil." diyor.

"Fotoğraf çekmek için eğitim almak gerekli mi?" sorusu bu alana gönül veren ya da fotoğrafçılıkla ilgilenen her kişi için merak edilen ve cevabı bulunmaya çalışılan bir soru. Bu soruya farklı bir açıdan yaklaşıyor Zengin ve örnek oluyor. Fotoğrafçılıkla ilgili eğitim almadığını, tamamen deneme yanılma yöntemi ile karanlıkta yol almaya çalıştığını dile getiriyor ve şöyle devam ediyor cümlelerine: "Fotoğrafçılıkla ilgili herhangi bir eğitim almadım. Kendi kendime çalıştım. Sürekli fotoğraf çektim. Deneme yanılma yöntemiyle öğrendim fotoğrafçılığı. Fırıncılık yaptığım zamanlarda sabaha kadar fırında çalışıyordum. Sabah ekmeğini yetiştiriyordum. Daha sonra da fotoğraf çekmeye gidiyordum. Bu şekilde gelişti ve büyüdü fotoğraf aşkım. Düşe kalka bir mesafe kaydettim. Fotoğrafçılık için harcadığım enerji, tüm emeğim ödüllerle mükafatlandırıldı. Şimdi ise Gençlik Merkezi'nde eğitim veriyorum. Neden mi? Mum olmak için. Öğrencilerime loş da olsa bir ışık sağlamak için. Onların kafasını kolunu kırmadan, daha kısa zamanda daha fazla mesafe kat etmeleri için. Çünkü fotoğraf çekmenin hayatınızda bir çok kapıyı aralayacağını düşünüyorum. Size kendinizi daha iyi hissettirebilecek, ayrıcalık kazandırabilecek, hayatı farklı yorumlamanızı sağlayacak başka bir aktiviteniz varsa onu yapın. Yoksa eğer, vizörün ardından dünyayı seyre dalmak tam da hissetmek istediğiniz duyguları sizlere sunacaktır."

Küllekeçi fotoğrafının çekilme hikayesi

Çektiği fotoğraflarla pek çok ödül kazanan Zengin için en önemli ödül, elbette National Geographic derecesi. Hem bununla hem de diğer ödülleriyle ilgili şunları söylüyor,

Fırın ustalığından ödüllü fotoğraf sanatçılığına uzanan Mustafa Zengin: "Fotoğrafçılıkla ilgili herhangi bir eğitim almadım. Kendi kendime çalıştım. Sürekli fotoğraf çektim. Deneme yanılma yöntemiyle öğrendim fotoğrafçılığı. Fırıncılık yaptığım zamanlarda sabaha kadar fırında çalışıyordum. Sabah ekmeğini yetiştiriyordum. Daha sonra da fotoğraf çekmeye gidiyordum. Bu şekilde gelişti ve büyüdü fotoğraf aşkım. Düşe kalka bir mesafe kaydettim. Şimdi ise Gençlik Merkezi'nde eğitim veriyorum. Neden mi? Mum olmak için. Öğrencilerime loş da olsa bir ışık sağlamak için." diyor.

National Geographic 2015 Fotoğraf Yarışması İnsan Kategorisi 1.lık Ödülü

“Aldığım ödüller beni oldukça mutlu ediyordu. Fotoğraf çekmeyi zaten seviyordum. Ödüllerle taçlandırılınca daha çok bağlanıyordum fotoğrafa. Beni en çok mutlu eden elbette National Geographic 2015 Fotoğraf Yarışması İnsan Kategorisi’nde aldığım birincilik ödülü idi. Ödül aldığımı öğrendiğim gün, güne can sıkıcı bir haber alarak başlamıştım. Hiç hak etmediğim halde benim dışımda gelişen olayların faturası bana kesilmişti. Arkadaşım Hüseyin Özgün ile bu haksızlığı tartışırken telefonuma bir mesaj geldi. National Geographic Türkiye Dergisi’nin yarışmasında insan kategorisinde birinci olduğum bildiriliyordu. O an hayatımdaki gelgitlerin tavan yaptığı zamanlardan biriydi. Hem çok kızgındım hem de çok sevinçli. Karmaşık bir duygu.”

National Geographic 2015 Fotoğraf Yarışması İnsan Kategorisi’nde Birinci olduğu fotoğrafın hikayesini ise, “Fotoğrafi çekmek için Kürtün’ün bir köyüne gittim. Ancak aradığım karakteri bulmak için birkaç kez gitmem gerekti. Külekçi fotoğrafı çekecektim. Bunun sebebi ise, bu mesleği yapan kişilerin

azalması idi. Sonra bir ağabeyimizi bulduk ve fotoğraf çekmeye başladık. Küleklerin yapıldığı yer karanlıktı. Yeterli ışık için fazlaca uğraştım. Daha sonra ağabeyin arkasındaki duvar çok boştu. Çıktık, oraya kütük taşındık. Kütükleri tek tek dizdik. Daha sonra kütüklerin önüne külek ekledik. Fotoğraf çekmeye devam ettik. Bu sefer de ağabey kel olduğu için kafası parlıyordu. Kürtün merkeze indim ve kasket aldım. Köye geri döndüm. Fotoğraf çekimine devam ettik ama kasketin yeni olduğu çok belli oluyordu. Dışarı çıktım. Kasketi taşlara, toprağa sürttüm. Böylece eski olduğu havasının verdim. Külekçi fotoğrafımın hikayesi böyle.” şeklinde anlatıyor.

“Hayalleriniz varsa, ucuz fotoğraf makinesi yeterli”

Genelde çalışmalarını Gümüşhane’de gerçekleştiren Mustafa Zengin, her geçen gün kaybetmekte olduğumuz yöresel sanatlarımızın son temsilcilerinin geleceğe aktarılması gerektiği, kendimize has kültürel öğelerimizi yitirmememiz gerektiği bilinciyle çalışıyor. Türkiye’deki fotoğrafçılıkla ilgili ise,

“Önceden hayallerinizin, hedeflerinizin olması yeterli değildi. Maalesef, sanatla ilgili her alanda olduğu gibi fotoğrafçılık da son yıllara kadar belirli bir zihniyetin, kısıtlı bir coğrafyanın tekeli altında bulunuyordu. Bu durumun çok değişik nedenleri vardı. En önemli sebeplerden biri teknik malzemelerin yüksek fiyatlı olması, bir diğeri de sanatınızı sergileyebileceğiniz salonların size hem fiziki hem de zihniyet olarak uzaklığı idi. Yani, fotoğraf makineniz yoksa fotoğraf sanatçısı olmanız söz konusu bile değildi. Bir şekilde yurt dışında yaşayan bir yakınınızın hediye ettiği makineye sahip olsanız bile aile fotoğrafçısı seviyesinden ileri gidemezsiniz. Şimdi ise en ücra köyde olsanız dahi hayalleriniz varsa, ucuz bir fotoğraf makinesi ve internet erişimi yeterli.” diyor. Günümüzde fotoğrafların paylaşılması ve insanlara yayılmasının sosyal medyayla gerçekleştiğinin farkında Zengin. “Önceleri sosyal medya hesaplarım üzerinden paylaşım yapıyordum. Son yıllarda ise uzun süredir takip ettiğim, fırsat buldukça fotoğraf izlemek için başvurduğum, standardı yüksek ve uluslararası bilinirliği olan 1x.com internet sitesinde fotoğrafla-

rımı yayınlıyorum. Merak edenler bu adresten bakabilirler.” diyerek fotoğraf-severlerin fotoğraflarına nasıl ulaşılacağına yöntemini veriyor Zengin.

“Tutunduk bir sevdanın kanadına; o nereye biz oraya”

Son zamanların trendi olan ve sık kullanılan photoshop uygulama tekniğini fotoğrafçılık açısından değerlendirirken bu konuya farklı bir bakış açısından bakıyor Zengin: “Arkadaş grubunuz ile birlikte kaliteden ödün vermeyen ve çevresinde lezzetiyle nam salmış bir çay ocağına gidiyorsunuz. Garson ince belli bardaklara doldurulmuş, dumanı üzerinde, tavşan kanı rengindeki çayları servis edip şekeri tuttuğunda, bazı arkadaşlarınız şeker istemediklerini belirtip teşekkür ediyor. Birkaç arkadaşınız da bir veya iki şeker alıp çaylarını tatlandırmayı seçiyor. Bir arkadaşınızın ise dört veya daha fazla şeker aldığını görüyorsunuz. Sizin tepkiniz ne olur? ‘Arkadaşım, çay mı içiyorsun yoksa şerbet mi?’ dersiniz değil mi? Ez cümle; Olmasa daha iyi. Ancak; azı karar, çoğu zarar.” Fotoğraflarında photoshop tekniğini fazla tercih etmeyen Mustafa Zengin, hayalindeki fotoğrafı anlatıyor: “Daha önce örnek verdiğim çay ocağına dönelim. İçtiğiniz lezzetli çay sonrası; ‘Çay işte budur’ diyebilirsiniz. Ancak farklı zamanlarda, farklı mekânlarda çay içmekten asla vazgeçmezsiniz. Benim için fotoğraf da tıpkı çay gibi. Hayalimdeki fotoğraf karelerinin bazılarını elbette çekmeyi başardım. Yalnız bu; yeni hayaller kurmaya ve bu hayallerin peşinden koşmaya engel değil.” Böylece hayallerinin peşinden koşmaya devam edeceğinin sinyallerini de veriyor. He defleri arasında ise, kitap yazmak, yeni sergilere katılmak, yeni ödüller almak olduğunu belirtiyor Mustafa Zengin. Büyük bir heyecanla “Tutunduk bir sevdanın kanadına, o nereye biz oraya.” diyerek cümlelerine son veriyor.

National Geographic 2015 Fotoğraf Yarışması Mekan Kategorisi Final ve Kapak Fotoğrafı

Ödülleri; 2011 Doğu Karadeniz
Belediyeler Birliği Jüri Özel Ödülü,
2012 Gıda, Tarım ve Hayvancılık
Bakanlığı "Tarım ve İnsan" konulu
4. Ulusal Fotoğraf Yarışması
Üçüncülük Ödülü, 2013 Konya
Ualiliği 7. Uluslararası Fotoğraf
Yarışması Dünya İnançları Kate-
gorisi Upi Gümüş Madalya, Konya
İl Kültür Müdürlüğü 9. Uluslararası
Fotoğraf Yarışması, 2014 Arbella
4. Uluslararası Fotoğraf Yarış-
ması UPI Mansiyon, Mısır Kahire
2nd Cairo International Photog-
raphic Art Exhibition (Cıpa 2014
Upı Ribbon), Gaziantep İpekyolu
Fotoğraf Sanatı Derneği (GİFSAD)
UPI Mansiyon Ödülü, Safranbolu
Belediyesi 16. Altın Safran Ulusal
Fotoğraf Yarışması 2015 Kültürel
Miras ve Korumacılık Birincilik
Ödülü, National Geographic 2015
Fotoğraf Yarışması İnsan Kate-
gorisi Birincilik Ödülü, National
Geographic 2015 Fotoğraf Yarış-
ması Mekan Kategorisi Final ve
Kapak Fotoğrafı.

